

Keresztes Dóra nyitó

Kedves Keresztes Dóra kiállítónk és Garami Gréta kurátorunk, Kedves Láng Orsolya és Orosz István úgyis, mint megnyitószemélyek!

Tisztelt vendégeink!

Hamar kiderül, ha az embergyerek nagyon tud rajzolni. Hisz' kapcsolata a világ teljességével még őszintén kölcsönös és elvitathatatlan. Azután ezt a Tudást éberén őrizni kellene, de e feladatot kevés iskola képes teljesíteni. Végül a művészeti felsőoktatásba lépő fiatalok rajztudása ritkábban tükrözi az egyéni világlátást. Láthattam, hogy az egykori Iparművészeti Főiskola több szaka mégis élő közege volt e látó tudás őrzésének. A 70-es években a belsőépítészekről a „grafikára” átjárva megcsodálni évfolyamonként nem is egy hallgató rajzait, imaginációját, gyarapodó technikai tudását követni ez egyszerre volt szellemi és vizuális élmény. Karakteres „feladatmegoldásai” többünknek tanulság is volt. A „rajzoló” egyéniségek egyike volt a könyvgrafikusnak készülő Keresztes Dóra.

Első munkáival kitűnt, ezekből 1977-es Paraszt dekameron illusztrációit ki kell emeljem. A kötetborító grafikája jelképpé lett. Azért is, mert akkoriban gátszakadásként éltük meg a népi kultúra átütő erejét, a néprajzi gyűjtések, a még élő szokások és hitvilág varázsát. Akár túrázva, táncházban, akár dokumentumfilm nézőként is revelációként éltük meg. Frissen hallhattuk az akkor úttörő multidiszciplináris szellemű kutatók előadásait is: a népi és egyházi kultúra gyökereinek kapcsolatáról Bartókkal vagy éppen az ősi csillagmesékkel. De az olvasóközönség is- a fiatalság különösképpen - találkozhatott a Paraszt dekameron szövegeivel - és benne Keresztes Dóra alkotta rajzokkal is.

Ezek, majd Keresztes zsoltárokhoz készített grafikái: az ókori Kelet, hozzá annak középkorban európai tudássá szervesült motívumai – pl. a Tarot jelképvilágának imaginációjával –grafikáiban átváltoztak: a magyar népi hitvilág és népművészet éppen megfejtett archaikus világmodelljére, díszítőmotívumaira rímeltek. Keresztes rajzai átfogó tudást és tájékozottságot ötvöznek – mint például a kiállított Hét sámánhívás linómetszetei. Megelevenednek ezekben - a totemekbe és tabukba zárt - földi világunk a makrokozmoszba átemelhető / rajzokban átírt kapcsolatai. A köralakú kartusokba foglalt hibrid figurák időn túli dimenziókra nyitnak kaput. Keresztes műveiben a magyar eredetmítoszok, a keresztény hitvilág lelki utazásai kapnak forgó, örvénylő formát. Tudatosan lát így, hiszen van például képe, melynek a Sámánforgó a címe. Van mit felfedezzünk és csodálni valónk.

Szeretnék köszönetet mondani Keresztes Dórának és Garami Gréta kurátornak a kiállításért, Kludovác András grafikusnak kiadványunk terveiért és minden kollégánknak a tárlat installálásáért.

Szegő György művészeti igazgató